

แนวทางการคุ้มครองลิขสิทธิ์งานวิจัย

ลิขสิทธิ์ ตามความหมายของกระทรวงพาณิชย์ หมายถึง สิทธิแต่เพียงผู้เดียวที่จะกระทำการใด ๆ เกี่ยวกับงานที่ผู้สร้างสรรค์ได้ริเริ่มโดยการใช้สติปัญญาความรู้ ความสามารถ และความวิริยะอุตสาหะของตนเองในการสร้างสรรค์ โดยไม่ลอกเลียนงานของผู้อื่น โดยงานที่สร้างสรรค์ต้องเป็นงานตามประเภทที่กฎหมายลิขสิทธิ์ให้คุ้มครอง โดยผู้สร้างสรรค์จะได้รับความคุ้มครองทันทีที่สร้างสรรค์โดยไม่ต้องจดทะเบียน โดยลิขสิทธิ์ แบ่งเป็น 9 ประเภทตามที่กฎหมายลิขสิทธิ์ให้ความคุ้มครองแก่งานสร้างสรรค์ ได้แก่

1. งานวรรณกรรม ได้แก่ หนังสือ จุลสาร สิ่งพิมพ์ คำปราศรัย โปรแกรมคอมพิวเตอร์
2. งานนาฏกรรม ได้แก่ ท่ารำ ท่าเต้น
3. งานศิลปกรรม ได้แก่ จิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ ภาพถ่าย ศิลปะประยุกต์
4. งานดนตรีกรรม ได้แก่ ทำนอง ทำนองและเนื้อร้อง
5. งานสิ่งบันทึกเสียง ได้แก่ ซีดี สิ่งบันทึกข้อมูล
6. งานโสตทัศนวัสดุ ได้แก่ วีซีดี ดีวีดี ที่มีภาพหรือมีทั้งภาพและเสียง
7. งานภาพยนตร์
8. งานแพร่เสียงแพร่ภาพ
9. งานอื่นใดในแผนกวรรณคดี วิทยาศาสตร์ หรือศิลปะ

ดังนั้น งานวิจัยและนวัตกรรมที่นักวิจัยได้จัดทำขึ้นนั้น จึงเป็นผลงานที่มีลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย โดยจัดเป็นลิขสิทธิ์ร่วมระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์และนักวิจัย

ลักษณะทั่วไปของกฎหมายลิขสิทธิ์

ตาม พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 4 ได้กำหนดนิยามของคำว่า “ลิขสิทธิ์” หมายความว่า “สิทธิแต่เพียงผู้เดียวที่จะกระทำการใด ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้เกี่ยวกับงานที่ผู้สร้างสรรค์ทำขึ้น” โดยการคุ้มครองสิทธิของเจ้าของผลงานตามกฎหมาย เจ้าของลิขสิทธิ์สามารถดำเนินการตามการคุ้มครองลิขสิทธิ์ ตามมาตรา 15 ภายใต้อำนาจมาตรา 9 มาตรา 10 และมาตรา 14 ได้ดังนี้

- 1) ทำซ้ำหรือดัดแปลง
- 2) เผยแพร่ต่อสาธารณชน
- 3) ให้เช่าต้นฉบับหรือสำเนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ และสิ่งบันทึกเสียง
- 4) ให้ประโยชน์อันเกิดจากลิขสิทธิ์แก่ผู้อื่น

5) อนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิตาม ข้อ 1) 2) หรือ 3) โดยจะกำหนดเงื่อนไขอย่างไรก็ได้ แต่เงื่อนไขดังกล่าว จะกำหนด ในลักษณะที่เป็นการจำกัดการแข่งขันโดยไม่เป็นธรรมไม่ได้

การพิจารณาว่าเงื่อนไขตามวรรคหนึ่ง (5) จะเป็นการจำกัดการแข่งขันโดยไม่เป็นธรรมหรือไม่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

อายุแห่งการคุ้มครองลิขสิทธิ์ ตามกฎหมายมาตรา 19 ภายใต้บังคับมาตรา 21 และมาตรา 22 ลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัตินี้ให้มีอยู่ตลอดอายุของผู้สร้างสรรค์ และมีอยู่ต่อไปอีกเป็นเวลาห้าสิบปี นับแต่ผู้สร้างสรรค์ถึงแก่ความตาย ในกรณีที่มีผู้สร้างสรรค์ร่วม ลิขสิทธิ์ในงานดังกล่าวให้มีอยู่ตลอดอายุของผู้สร้างสรรค์ร่วม และมีอยู่ต่อไปอีก เป็นเวลาห้าสิบปีนับแต่ผู้สร้างสรรค์ร่วมคนสุดท้ายถึงแก่ความตาย

อย่างไรก็ดี นักวิจัยสามารถสืบค้นเพิ่มเติมเกี่ยวกับกฎหมายลิขสิทธิ์ได้จากพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

เอกสารอ้างอิง

- 1) พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537
- 2) คู่มือประชาชน : บริการด้านการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์